

IV. TIỂU BAN LỊCH SỬ - VĂN HOÁ

QUAN ĐIỂM CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM VỀ PHÁT HUY NHÂN TỐ CON NGƯỜI TRONG VĂN KIỆN ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU TOÀN QUỐC LẦN THỨ XIII

Đinh Thị Hoàng Phương* , Dương Thị Hậu, Trần Thị Ái Vân

Khoa Lý Luận Chính trị, Trường Đại học Đà Lạt, Lâm Đồng, Việt Nam

**Corresponding author: Email: phuongdth@dlu.edu.vn*

Article history

Received:

Received in revised form: | Accepted:

Available online:

Tóm tắt

Bài viết phân tích quan điểm phát huy nhân tố con người ở Việt Nam theo tinh thần Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng phát huy nhân tố con người, coi con người là trung tâm, chủ thể, nguồn lực quan trọng nhất và là mục tiêu của sự phát triển nhằm khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc; phấn đấu đến năm 2045 Việt Nam trở thành một quốc gia phát triển theo định hướng xã hội chủ nghĩa.

Từ khóa: Đảng Cộng sản Việt Nam; phát huy; quan điểm; nhân tố con người; Đại hội XIII.

VIEWPOINT OF COMMUNIST PARTY OF VIETNAM ON THE PROMOTION OF HUMAN FACTOR IN THE DOCUMENT OF THE 13TH NATIONAL PEOPLE'S CONGRESS

Đinh Thị Hoàng Phương* , Dương Thị Hậu, Trần Thị Ái Vân

Faculty of Political Theory, Dalat University, Lam Dong, Viet Nam

**Corresponding author: Email: phuongdth@dlu.edu.vn*

Article history

Received:

Received in revised form: | Accepted:

Available online:

Abstract

The article analyzes the viewpoint of promoting the human factor in Vietnam in the spirit of the Resolution of the 13th National Congress of the Party to promote the human factor, considering people as the center, subject and the most important resource and the goal of development in order to arouse the aspiration to develop a prosperous and happy country; striving for Vietnam to become a developed country with socialist orientation in 2045.

Keywords: Communist Party of Vietnam; promote; viewpoint; human factor; XIII Congress.

CÁC DI TÍCH KHẢO CỔ HỌC TIỀN SỬ TRONG HANG ĐỘNG NÚI LỬA KRÔNG NÔ: GIÁ TRỊ LỊCH SỬ - VĂN HÓA

Lê Xuân Hưng^{a*}, Nguyễn Văn Bắc^a, Cao Đại Trí^a, Nguyễn Thị Ngọc Thảo^a, Nguyễn Thị Hà Giang^a, Ngô Thành Vinh^b

^a Khoa Ngữ văn và Lịch sử, Trường Đại học Đà Lạt, Lâm Đồng, Việt Nam

^b Trường Cao đẳng Sư phạm Đà Lạt, Lâm Đồng, Việt Nam

*Tác giả liên hệ: Email: nguyenvananh@dlu.edu.vn (Vui lòng sử dụng email công vụ, nếu có) | Điện thoại:

Lịch sử bài báo

Nhận ngày tháng năm 2022

Chỉnh sửa ngày tháng năm | Chấp nhận đăng ngày tháng năm

Tóm tắt

Kết quả khai quật nghiên cứu các hang động núi lửa Krông Nô đã cho một địa tầng chuẩn về diễn trình văn hóa tiền sử giai đoạn Holocene giữa, cung cấp nhiều thông tin tư liệu tìm hiểu các mô thức cư trú qua dấu tích của bếp lửa; chiến lược khai thác thức ăn qua dấu tích săn bắt - hái lượm; hành vi văn hóa của con người qua kỹ thuật chế tác và sử dụng công cụ; văn hóa tinh thần của con người qua táng thức và các dấu tích hoạt động khác. Bằng tiếp cận địa - khảo cổ, chúng ta đã có thêm bằng chứng về sự tương thích của con người trước biến động của khí hậu và môi trường khu vực, về những thay đổi cảnh quan địa phương và quần xã động - thực vật trong bối cảnh rộng hơn. Những tư liệu về đặc điểm công cụ, mộ táng, thành phần động - thực vật và hệ thống niên đại từ 7.000 năm BP đến 4.000 năm BP trong các di tích hang động núi lửa Krông Nô là không phổ biến ở Việt Nam, Đông Nam Á và thế giới. Vì những lý do trên, các di tích khảo cổ hang động núi lửa Krông Nô - di sản văn hóa nổi bật của Công viên Địa chất Toàn cầu UNESCO Đắk Nông - cần được công nhận về khoa học như là một chuỗi điển hình của khu vực Tây Nguyên, cần được bảo vệ và phát huy các giá trị di sản, nhằm đáp ứng những yêu cầu của phát triển du lịch bền vững.

Từ khóa: Di tích khảo cổ; Đá mới; Công viên địa chất toàn cầu Đắk Nông; Hang động núi lửa; Tiền sử.

PREHISTORIC ARCHAEOLOGICAL SITES IN THE KRONGNO VOLCANIC CAVES: HISTORICAL AND CULTURAL VALUES

Le Xuan Hung^{a*}, Nguyen Van Bac^a, Cao Dai Tri^a, Nguyen Thi Ngoc Thao^a, Nguyen Thi Ha Giang^a, Ngo Thanh Vinh^b

^a The Faculty of Literature and History, Dalat University, Lam Dong, Vietnam

^b Pedagogical college of Da Lat, Lam Dong, Vietnam

*Corresponding author: Email: hunglx@dlu.edu.vn

Article history

Received:

Received in revised form: | Accepted:

Abstract

The results of excavations and research on the Krong No volcanic caves have given a standard stratigraphy of the prehistoric cultural process of the middle Holocene period, providing a lot of documentary information to learn the habitation patterns through the remains of the kitchen fire; strategies to exploit food through traces of hunting-gathering; cultural behavior of people through the technique of making and using tools; spiritual culture of people through funeral rites and other vestiges of activities. Through the geo-archaeological approach, we have gained more evidence about people's compatibility with the fluctuations of climate and the regional environment, the changes in the local landscape, and the flora and fauna system in the broader context. The documents on the characteristics of tools, burials, flora, and fauna, and the dating system from 7,000 years BP to 4,000 years BP of the archaeological sites in the Krongno volcanic caves are uncommon in Vietnam, Southeast Asia, and over the world. Because of those reasons, the archaeological remains in the Krong No volcanic caves - an outstanding cultural heritage of Dak Nong UGGp - should be scientifically recognized as a typical chain in The Central Highlands region, and should be protected and promoted heritage values to meet the demands for sustainable tourism development.

Keywords: Krongno volcanic Cave; Prehistoric; Neolithic; Archaeological site; Dak Nong UGGp.

QUÁ TRÌNH ĐỊNH CƯ VÀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ CỦA NGƯỜI CƠ HO TẠI XÃ MÊ LINH, HUYỆN LÂM HÀ, TỈNH LÂM ĐỒNG

ThS. Nguyễn Thị Hồng

Trường Đại học Đà Lạt

Email: Hongnt_ls@dlu.edu.vn

Tóm tắt

Mê Linh là một xã thuộc huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng. Xã Mê Linh có diện tích 42,7 km², được thành lập theo Quyết định số 157-QĐ/HĐBT ngày 24-10-1987 của Hội Đồng Bộ trưởng. Xã Mê Linh có 9 thôn trong đó 4 thôn là người Cơ Ho sinh sống. Trong những thập niên gần đây, do ảnh hưởng của quá trình CNH - HĐH, cùng với sự ảnh hưởng của làn sóng di dân từ các tỉnh khác đổ vào đây ngày một nhiều, làm cho điều kiện tự nhiên và xã hội của người dân trong xã nói chung và người Cơ Ho nói riêng có nhiều biến đổi. Trong khuôn khổ của bài viết, tác giả sẽ dựng lên bức tranh về quá trình người Cơ Ho định cư tại địa bàn và có bước phát triển không ngừng về kinh tế. Tuy nhiên, trong quá trình lao động sản xuất, người Cơ Ho cũng gặp phải không ít khó khăn, thử thách. Nắm bắt được nguyên nhân của sự phát triển cũng như hạn chế đó chúng ta sẽ đưa ra các giải pháp khắc phục khó khăn. Để hoàn thiện bài viết, tác giả đã sử dụng phương pháp điền dã, phỏng vấn trực tiếp, thu thập tài liệu, phát bảng hỏi. Kết quả nghiên cứu sẽ cung cấp các luận cứ khoa học cho các nhà lãnh đạo trên địa bàn hoạch định chính sách phát triển và ổn định kinh tế của người Cơ Ho một cách bền vững trong tương lai.

Từ khóa: *Xã Mê Linh huyện Lâm Hà, Phát triển kinh tế, người Cơ Ho.*

THE SETTLEMENT PROCESS AND ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE CO HO PEOPLE IN ME LINH COMMUNE, LAM HA DISTRICT, LAM DONG PROVINCE

Master: Nguyen Thi Hong

Dalat University

Email: Hongnt_ls@dlu.edu.vn

Abstract:

Me Linh is a commune in Lam Ha district, Lam Dong province. Me Linh commune has an area of 42.7 km², established under Decision No. 157-QD/HDBT dated October 24, 1987, of the Council of Ministers. Me Linh commune has 9 villages, of which 4 are Co Ho people. In recent decades, due to the influence of the process of industrialization and modernization, along with the influence of the wave of migrants from other provinces pouring into this place more and more, the natural and social conditions of the people have been greatly improved. There are many changes in the commune in general and the Co Ho people in particular. Within the framework of the article, the author will draw up a picture of the process of the Co Ho people settling in the area and having continuous economic development. However, in the production process, the Co Ho people also faced many difficulties and challenges. Grasping the cause of the development as well as that limitation, we will come up with solutions to overcome difficulties. To complete the article, the author used fieldwork methods, face-to-face interviews, collected documents, and distributed questionnaires. The research results will provide scientific arguments for leaders in the area to plan policies for the sustainable development and economic stability of the Co Ho people in the future.

Keywords: *Me Linh commune, Lam Ha district, Economic development, Co Ho people.*

TÍN NGƯỠNG THỜ CÚNG HỒN LÚA Ở CÁC NƯỚC TRONG KHU VỰC ĐÔNG NAM Á

Trần Thị Hiền^{a*}

^a Khoa Ngữ văn và Lịch sử, Trường Đại học Đà Lạt, Lâm Đồng, Việt Nam

*Tác giả liên hệ: Email: hientt@dlu.edu.vn Điện thoại: 0986 264 964

Tóm tắt

Đông Nam Á từ lâu được xem là nơi có nhiều điều kiện thuận lợi cho sự phát triển trồng trọt với hệ thực vật đa dạng và phong phú. Tuy nhiên, việc gieo trồng sản xuất của người dân trước kia không đơn giản là chỉ dừng lại ở việc làm đất, gieo hạt mà nó còn phụ thuộc vào nhiều yếu tố khác. Đó là sự đối mặt với các hiện tượng khắc nghiệt từ tự nhiên như mây mưa, lũ lụt, hạn hán, sâu bệnh,... mà con người chưa có khả năng chế ngự và hiểu biết về nó. Chính vì vậy, để đạt được vụ mùa như ý, con người đã viện đến sự cứu cánh của các thế lực siêu nhiên - được hình dung là những vị thần, có quyền năng định đoạt kết quả gieo trồng. Ở khu vực Đông Nam Á, cùng với việc thuần dưỡng và đưa cây lúa trở thành cây lương thực chính thì tín ngưỡng thờ cúng thần lúa – hồn lúa cũng được hình thành và phát triển ở nhiều nước. Trong khuôn khổ bài viết này, chúng tôi đề cập đến tín ngưỡng thờ cúng hồn lúa ở các nước trong khu vực Đông Nam Á nhằm nhấn mạnh hơn nữa nhận thức của con người về thế giới siêu nhiên và vai trò quan trọng của cây lúa đối với đời sống người dân nơi đây; đồng thời góp thêm tư liệu về sự phong phú của bức tranh văn hóa truyền thống của khu vực lịch sử - văn hóa này.

Từ khóa: Đông Nam Á, tín ngưỡng, nghi lễ, hồn lúa, văn hóa truyền thống.

RICE SPIRIT WORSHIP IN SOUTHEAST ASIAN COUNTRIES

Trần Thị Hiền^{a*}

^a Faculty of Literature and History, Da Lat University, Lam Dong, Vietnam

* Author contact: Email: hientt@dlu.edu.vn Phone: 0986 264 964

Abstract

Historically, Southeast Asia has long been considered a place with many favorable conditions for the development of crops and a variety of flora. However, the cultivation and production of early farmers did not only involve tilling the land and sowing seeds. It depended on many other factors, as well. The early farmers had to deal with harsh natural phenomena such as rain clouds, floods, droughts, pests, etc., which they had not yet been able to control and understand. Therefore, in order to achieve the desired crop, the people sought help from supernatural powers—pictured as gods having the power to determine the success of crops. In Southeast Asia, along with domesticating and turning rice into a main food crop, the belief in worshipping the god of rice, the spirit of rice, was formed and developed in many countries. Throughout this article, we refer to the rice spirit worship in Southeast Asian countries to highlight people's awareness of the supernatural world and the significance of rice in the lives of people here, as well as enrich the traditional cultural picture in this historical and cultural area.

Keywords: *Southeast Asia, beliefs, rituals, rice souls, traditional culture.*

ĐỊA DANH CÓ NGUỒN GỐC NGÔN NGỮ DÂN TỘC THiểu SỐ Ở HUYỆN DI LINH, TỈNH LÂM ĐỒNG

Lê Thị Nhuận^{a*}

^aKhoa Quốc tế học, Trường Đại học Đà Lạt, Lâm Đồng, Việt Nam

*Tác giả liên hệ: Email: nhuanlt@dlu.edu.vn

Article history

Received:

Received in revised form: | Accepted:

Available online:

Tóm tắt

Địa danh - một lĩnh vực được nghiên cứu từ lâu đời trên thế giới. Địa danh dùng để chỉ mỗi vùng đất, mỗi miền quê, tên nơi cư trú, tên hành chính, tên người đặt ra. Địa danh còn chứa đựng những thông tin về văn hóa, xã hội và thể hiện một phần ngôn ngữ của mỗi tộc người. Bài viết này nghiên cứu về địa danh có nguồn gốc ngôn ngữ dân tộc thiểu số ở huyện Di Linh, tỉnh Lâm Đồng. Trong bài viết này, chúng tôi sử dụng phương pháp điền dã để thu thập địa danh có nguồn gốc ngôn ngữ dân tộc thiểu số. Bằng phương pháp điền dã, chúng tôi đã thu thập được các địa danh tự nhiên và địa danh phi tự nhiên. Từ kết quả nghiên cứu sẽ góp phần giữ gìn và phát huy giá trị văn hóa của các tộc người thiểu số tại chỗ, đồng thời đề xuất các giải pháp xác lập bản đồ địa danh gốc dân tộc thiểu số phục vụ cho hoạt động du lịch của địa phương.

Từ khóa: Địa danh, địa danh tự nhiên, địa danh phi tự nhiên, ngôn ngữ dân tộc thiểu số, Di Linh, Lâm Đồng.

PLACE NAMES ORIGINATED FROM ETHNIC MINORITY LANGUAGES IN DI LINH DISTRICT, LAM DONG PROVINCE

Le Thi Nhuan^{a*}

^a*Faculty of International Studies, Dalat University, Lam Dong, Vietnam*

^{*}*Corresponding author: Email: nhuanlt@dlu.edu.vn*

Article history

Received:

Received in revised form: | Accepted:

Available online:

Tóm tắt

Toponym is a long-standing field of study in the world. Place names are used to refer to each land, countryside, place of residence, administrative name, and places named by people. Place names also contain information about culture and society and partly represent the language of each ethnic group. This article focuses on the place names originated from ethnic minority languages in Di Linh district, Lam Dong province. In this article, we use field method to collect place names originated from ethnic minority languages. With the field method, we have collected natural and unnatural place names. The research results will contribute to preserving and promoting the cultural values of the ethnic minorities, and at the same time propose solutions to map the place names of ethnic minorities for local tourism activities.

Keywords: Place names, natural place names, unnatural place names, ethnic minority language, Di Linh, Lam Dong.

MỘT SỐ KHÍA CẠNH XÃ HỘI DÂN SỰ TRONG CƠ CHẾ BÁ QUYỀN CỦA ĐẾ CHẾ ANH TRONG BỘ TEM CÁC TÒA NHÀ CỔ DO BERMUDA PHÁT HÀNH NĂM 1962 THEO GÓC NHÌN CỦA CHỦ NGHĨA TÂN GRAMSCI VÀ KHUNG ĐÁNH GIÁ BIỂU TƯỢNG XÃ HỘI CỦA KRESS VÀ LEEUWEN

Ngũ Chánh Hào^{a*}

^a Khoa Quốc tế học, trường Đại học Đà Lạt, Lâm Đồng, Việt Nam
^{*}Liên hệ: Email: haonc@dlu.edu.vn | Điện thoại: 0916235075

Lịch sử bài báo

Nhận:

Chỉnh sửa: | Chấp nhận đăng:

Tóm lược

Từ lâu, tem bưu chính được xem là cửa sổ để nghiên cứu các vấn đề trong khoa học xã hội, đặc biệt đối với chuyên ngành quan hệ quốc tế. Bộ tem do thuộc địa Bermuda của Anh phát hành từ năm 1962-1969, gồm rất công trình kiến trúc là các tòa nhà cổ của thuộc địa này vốn được xây dựng từ thế kỷ 16 đến 20 được các họa sĩ tài ba tái hiện trên các con tem với nét thẩm mỹ cao với mục đích khẳng định bản sắc thuộc địa đậm nét của vùng đất này. Điều này thật sự thu hút nhiều giới sưu tập khắp thế giới. Ở góc độ quan hệ quốc tế, phân tích theo chủ nghĩa tân Gramsci cho thấy các tòa nhà nêu trên là nền tảng của cấu trúc bá quyền trong xã hội dân sự nhằm mục tiêu định hình hành vi và kỳ vọng của người dân thuộc địa theo một số khuôn mẫu phù hợp với trật tự mang tính bá quyền trong xã hội. Quan trọng hơn, nền tảng đó cũng là phần mở rộng của nhà nước thuộc địa, vốn không chỉ bao gồm bộ máy hành chính, hành pháp và sức mạnh mà còn những nền từ xã hội dân sự. Ở khía cạnh khác, các phân tích hình ảnh các tòa nhà này theo khung đánh giá biểu tượng xã hội (social semiotics) của Kress và Leeuwen cho thấy các mẫu tem bưu chính là công cụ để thúc đẩy lý tưởng chính trị thuộc địa để định hình bản sắc quốc gia và cũng là sự phản ánh sắc sảo quan hệ quyền lực tại thuộc địa này của đế quốc Anh đã hình thành thông qua tiến trình lịch sử, truyền thống và ký ức xã hội mang tính kiến tạo. Kết quả của hai phân tích đan xen này khẳng định vai trò vô cùng quan trọng của tem bưu chính ở nhiều khía cạnh đối với chính quyền thuộc địa trong việc duy trì nền tảng bá quyền cũng như là kênh quan trọng cho giới học giả để nghiên cứu về các giá trị mang tính bản sắc định hình nền chính trị ở các thuộc địa.

Từ khóa: tem bưu chính, Bermuda, chủ nghĩa Gramsci, biểu tượng xã hội học, Kress và Leeuwen.

**CERTAIN ASPECTS OF CIVIL SOCIETY AS HEGEMONIC
MECHANISM OF THE BRITISH EMPIRE AS REFLECTED BY THE OLD
BUILDINGS POSTAGE STAMP SET ISSUED BY BERMUDA (1962-1969)
UNDER THE PERSPECTIVES OF NEO-GRAMSCIANISM AND THE
SOCIAL SEMIOTICS FRAMEWORK OF KRESS AND LEEUWEN**

Ngũ Chánh Hào^{a*}

^a Faculty of International Studies, Dalat University, Lam Dong, Vietnam

*Corresponding author: Email: haonc@dlu.edu.vn | Phone: 0916235075

Article history

Received:

Received in revised form: | Accepted:

Abstract

Postage stamps have been windows of inquiries into social science issues, especially in international relations. The stamp set issued by the colonial Bermuda of the British Empire from 1962-1969, consisting of many architectural works constructed from 16th to 20th century and presented by talented artists with great aesthetic to consolidate the highly colonial identity of this territory. It has been a hit for philatelists worldwide. In International Relations, the analysis under neo-Gramscianism reveals that the ancient buildings mentioned above have actually been the civil society foundation of the hegemonic structure with the purpose of shaping the colonial people's behaviours and expectations consistent with the hegemonic social order. More importantly, such foundation is the extension of the colonial state, which does not only consist of the administrative, executive and coercive apparatus, but also the underpinnings from the civil society. On the other hand, the analysis of the buildings by the social semiotics framework of Kress and Leeuwen confirms that the stamps are indeed tools to enhance the colonial political ideology to establish national identity and the profound reflection of this territory's power relations which have been shaped by the constructed historical process, tradition and social memories. The analyses of the two perspectives confirms the vital roles of postage stamps in many aspects for the colonial government to maintain the hegemonic social order as well as channels for scholars to make inquiries into identity shaping the colonial politics.

Keywords: Postage stamp, Bermuda, Gramscianism, social semiotics, Kress and Leeuwen.
